

Agenda

Vergadering van de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

dinsdag 7 oktober 2025 van 17:15 tot 17:30

locatie: commissiekamer 3

soort vergadering: regulier

agendastatus: **definitief**

1. Vaststellen agenda

- **Bijlagen**
 - Agenda

2. 36755

Wijziging van de Omgevingswet (maatwerkaanpak PAS-projecten)

Procedure

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

Welke procedure wenst de commissie - mede gelet op het door de minister benadrukte belang van spoedige behandeling (brief [36755, A](#)) - te volgen:

- te volstaan met een blanco verslag (geen vragen of opmerkingen, afdoen als hamerstuk of na stemming) of
- te volstaan met een verslag onder voorbehoud van plenaire behandeling (geen schriftelijke behandeling, wel een mondelinge), dan wel
- een datum te bepalen voor het leveren van inbreng voor een verslag.

Toelichting

- Het voorstel is op 30 september 2025 aangenomen door de Tweede Kamer. Zie bijgevoegd stemmingsoverzicht.
- De minister van LNVN heeft al op 27 mei 2025 verzocht om een spoedige behandeling van dit wetsvoorstel ([36755, A](#)).
- Met dit wetsvoorstel wordt de Omgevingswet gewijzigd. Op 29 mei 2019 verklaarde de Raad van State het Programma Aanpak Stikstof (PAS), in werking getreden op 1 juli 2015, ongeldig omdat het niet voldeed aan de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Het Europese Hof oordeelde in november 2018 dat bij het PAS de positieve gevolgen van de maatregelen die in het programma zijn opgenomen, vooraf vast moeten staan. Alleen dan kan de overheid een nieuwe activiteit toestaan. Omdat het PAS niet aan die voorwaarde voldoet, mag het niet als toestemmingsbasis voor nieuwe activiteiten worden gebruikt. Bovendien wordt in het PAS toestemming voor activiteiten gegeven op basis van maatregelen in natuurgebieden die nodig zijn voor het voorkomen van achteruitgang van die gebieden. Ook dit voldoet niet aan de Europese wetgeving. Door de uitspraak van de Raad van State raakten een aantal agrarische en industriële bedrijven formeel in

- overtreding, omdat zij tussen 2015 en 2021 geen natuurvergunning hadden.
- Op 28 februari 2022 is het Legalisatieprogramma PAS vastgesteld. Daarin zijn bronmaatregelen opgenomen die het Rijk treft om stikstofruimte vrij te maken en die worden ingezet voor het legaliseren van onder andere gemelde PAS projecten. De termijn waarbinnen de in het legalisatieprogramma opgenomen maatregelen dienen te zijn uitgevoerd eindigde op 28 februari 2025. Het aflopen van de wettelijke termijn van het legalisatieprogramma en het feit dat het legalisatieprogramma te weinig heeft opgeleverd, maken een nieuwe termijn noodzakelijk.
 - Door de voorgestelde wijziging van de Omgevingswet krijgt de overheid langer de tijd om agrarische en andere ondernemers te helpen die buiten hun schuld om geen stikstofvergunning hebben. Via het gewijzigd amendement-Flach ([TK 36755, 20](#)) is in het wetsvoorstel opgenomen dat vooralsnog wordt vastgehouden aan de oorspronkelijke legalisatieverplichting, waarbij wel ruimte blijft voor andere maatwerkoplossingen om tot een legale situatie te komen als de betreffende PAS-melders hiervoor kiezen. De bredere maatwerkaanpak is beschreven in de brief van 28 november 2024 ([TK 35334, 322](#)). Door het amendement Grinwis-Vedder ([TK 36755, 23](#)) is geregeld dat het programma met maatregelen om de gevolgen van stikstofdepositie ongedaan te maken, te beperken of te compenseren voor 1 mei 2026 moet zijn vastgesteld. Met het gewijzigd amendement Grinwis-Vedder ([TK 36755, 18](#)) is in het wetsvoorstel vastgelegd dat het op te stellen programma primair gerichte maatregelen bevat voor het verminderen van de stikstofemissie. De in het programma op te nemen maatregelen moeten worden uitgevoerd vóór 1 maart 2028. Daarmee is de termijn waarbinnen legalisering van PAS-projecten moet plaatsvinden, verlengd met een periode van drie jaar.
 - Het lid Kluit verzocht op 9 september 2025 de onder M&I opgenomen Tweede Kamerbrieven [TK 35334, 409](#) en [TK 35334, 410](#) onder de aandacht brengen in het kader van de behandeling van wetsvoorstel 36755. Deze brieven zijn als bijlage opgenomen bij dit agendapunt.

Internetconsultatie en uitvoeringstoetsen

Conform de Kamernotitie Uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en doenvermogen burgers treft u hieronder een overzicht met link naar de uitvoeringstoetsen.

o

[Uitvoeringstoetsen](#)

● **Bijlagen**

- Wijziging van de Omgevingswet (maatwerkaanpak PAS-projecten) (36.755); stemmingsoverzicht Tweede Kamer Tweede Kamer
- Wijziging van de Omgevingswet (maatwerkaanpak PAS-projecten) (36.755); gewijzigd voorstel van wet (EK, B)
- Wijziging van de Omgevingswet (maatwerkaanpak PAS-projecten) (36.755); brief van de minister van LNVN over verzoek spoedige behandeling wetsvoorstel wijziging van de Omgevingswet (maatwerkaanpak PAS-projecten) (EK, A)
- Wijziging van de Omgevingswet (maatwerkaanpak PAS-projecten) (36.755)

-
- Problematiek rondom stikstof en PFAS (35.334); brief regering; PAS-melders en handhavingverzoeken (TK, 410)
 - Problematiek rondom stikstof en PFAS (35.334); brief regering; Appreciatie PBL maatregelpakket stikstof (TK, 409)
 - Reflectie op MCEN-maatregelenpakket spoor 2

3. Voorhang Besluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet in verband met de

vaststelling van de hoogte van de afomingspercentages bij pluimveerechten

Brief van de minister van LVVN van 12 september 2025 (33037, BC)

Inbreng schriftelijk overleg

● Ambtelijke toelichting

Beslispunt

- Welke leden leveren heden inbreng voor schriftelijk overleg?

NB - Zie ook agendapunt 4

Toelichting

Doel en reikwijdte

- Bij brief van vrijdag 12 september 2025 ([33037, BC](#)) heeft de minister van LVVN de ontwerp-amvb tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet (Ubm) in verband met de vaststelling van de hoogte van de afomingspercentages bij beide Kamers voorgehangen. Met dit ontwerpbesluit wordt de hoogte van het afomingspercentage van **pluimveerechten** op nul procent vastgesteld. Volgens paragraaf 1 van de nota van toelichting is het doel om zo snel mogelijk te stoppen met afoming in de pluimveehouderij en het afomingspercentage voor deze sector zo spoedig mogelijk op nul procent vast te stellen, waarbij wordt gestreefd naar **1 december 2025**.

NB - De minister van LVVN heeft de Tweede Kamer op 18 september 2025 per brief ([TK 33037, 611](#)) geïnformeerd over het eerste weegmoment in het kader van de maximale mestproductie en de naar aanleiding daarvan bij beide Kamers voorgehangen ontwerpbesluiten er toe strekkende nog in 2025 te stoppen met afomen in de varkens- en pluimveehouderij (agendapunten 3 en 4). De brief is als bijlage opgenomen.

Procedure

- De wettelijke voorhangtermijn van vier weken loopt tot en met vrijdag 10 oktober 2025 (i.p.v. in de aanbiedingsbrief abusievelijk genoemde termijn van 9 oktober 2025). Na afloop van de voorhangtermijn zal de ontwerp-amvb ter advisering worden voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State.
- De voorhangprocedures zijn aan de wet toegevoegd door het gewijzigd amendement-Holman ([TK 36618, 35](#)). Door middel van de bij dit amendement toegevoegde bepalingen is de mogelijkheid tot parlementaire controle op de hoogte van zowel de sectorale mestproductieplafonds als de hoogte van het afomingspercentage voor de verschillende sectoren in de wet opgenomen.
- De Kamers hoeven de ontwerp-amvb niet per se goed te keuren, maar kunnen wel besluiten er niet mee in te stemmen. Indien de Kamer bij stemming besluit niet in te stemmen met de ontwerp-amvb, zijn de artikelen 32, zevende lid; 32a, zesde lid en 33, negende lid, van de Meststoffenwet van toepassing ([Stb 2024, 369](#)): "Indien een der kamers der Staten-Generaal besluit niet in te stemmen met het ontwerp, wordt er geen voordracht gedaan voor dit ontwerp." Volgens de toelichting op het amendement-Holman moet de regering, in geval van afwijzing van de ontwerp-amvb een nieuw voorstel doen voor invulling van de ontwerp-amvb, voor dat nieuwe voorstel geldt dan weer dezelfde procedure.
- In de commissievergadering LNV van 23 september 2025 heeft u ten aanzien van de voorgehangen ontwerpbesluiten afoming pluimvee- en varkensrechten (agendapunten 3 en 4) besloten vandaag, dinsdag 7 oktober 2025, gelegenheid te bieden tot het leveren van inbreng voor schriftelijk overleg.

- De minister van LVVN heeft naar aanleiding van het verzoek van de commissie LVVN in de Tweede Kamer om geen onomkeerbare stappen te zetten laten weten voornemens te zijn beide ontwerpbesluiten direct na afloop van de voorhangperiode ter advisering voor te leggen aan de Afdeling advisering van de Raad van State (zie: de op 24 september jl. in afschrift ontvangen brief van de minister: [33037, BE](#)). De voorhangtermijnen van deze ontwerpbesluiten eindigen respectievelijk op 10 oktober 2025 (pluimveerechten) en 16 oktober 2025 (varkensrechten).

Hoogte afomingspercentages

- Het nieuwe artikel 74 van het Uitvoeringsbesluit meststoffenwet (Ubm) bevat de afomingspercentages voor de overgang van losse productierechten. De afomingspercentages bij bedrijfsoverdracht worden in het nieuwe artikel 75 Ubm geregeld. In zowel artikel 74 als 75 wordt de afoming voor pluimveerechten op nul procent gezet, in plaats van het voorheen in de wet geregelde afomingspercentage van 13 procent. Dat in de pluimveehouderij niet langer wordt afgeroomd geldt dus voor zowel de overgang van losse productierechten, als bij bedrijfsoverdracht
- Een gevolg van de wijziging is dat het afomingspercentage voor de overgang van varkensrechten en van fosfaatrechten voortaan ook in het Ubm is geregeld.

Geen internetconsultatie en afwijking van het beleid inzake vaste verandermomenten

- Om te zorgen dat dit besluit op zo kort mogelijke termijn en nog in 2025 in werking kan treden en daarmee te borgen dat voor de pluimveehouderij niet langer wordt afgeroomd dan strikt noodzakelijk, is volgens paragraaf 6 van de nota van toelichting, besloten af te zien van internetconsultatie.
- Het besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin dit besluit wordt geplaatst. Dit is gelijktijdig met de inwerkingtreding van de onderdelen van artikel II van de Wet wijziging Meststoffenwet in verband met de maximale mestproductie (zie: [Stb. 2024, 369](#)), op grond waarvan het mogelijk is de hoogte van de afomingspercentages voortaan bij amvb vast te stellen. Hierbij wordt voor zowel het inwerkingtredingstijdstip als invoeringstermijn afgeweken van het kabinetsbeleid over de vaste verandermomenten. Dit is volgens de nota van toelichting in dit geval gerechtvaardigd, omdat de doelgroep is gebaat bij een spoedige inwerkingtreding. Op deze manier is het mogelijk om de afoming bij de overgang van pluimveerechten zo snel mogelijk stop te zetten.

Tweede Kamer

- De commissie LVVN heeft over het voorgehangen ontwerpbesluit afoming pluimveerechten schriftelijk overleg gevoerd (TK 33037, 614 - bijgevoegd). U bent daarover in de afgelopen week al per mail geïnformeerd. Tijdens het [tweeminutendebat](#) over de voorgehangen ontwerpbesluiten op 1 oktober 2025 zijn [acht moties](#) ingediend. Op 2 oktober vond de stemming plaats over deze moties en over de aangehouden motie-Holman ([TK 36755, 40](#)). De volgende moties zijn aangenomen:
 - Motie-Van der Plas over het zo snel mogelijk invoeren van de rekenkundige ondergrens van 1 mol ([TK 33037, 616](#)). De leden van de fracties van NSC, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de VVD, BBB, JA21, FVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen.
 - Motie-Vedder c.s. over het in Kamerbrieven met kwartaalcijfers over de mestproductie ook ingaan op de actuele inschatting van de

deelname aan de Lbv en Lbv-plus ([TK 33037, 621](#)). De leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de VVD, JA21 en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen.

- De reactie van de minister van LVVN van 24 september 2025 op het verzoek van de commissie over de behandeling van de twee voorgehangen ontwerpbesluiten wijziging afkomen pluimvee- en varkensrechten ([TK 33037, 613](#)) en het vervolgens gevoerde schriftelijk overleg (TK 33037, 614 en TK 33037, 615) staan in de Tweede Kamer geagendeerd voor de [procedurevergadering LVVN van 19 november 2025](#).

● **Bijlagen**

- Schriftelijk overleg Tweede Kamer over voorhang ontwerpbesluit over de wijziging van de hoogte van het afomingspercentages (bij pluimveerechten) (TK 33037, 614)
- Mestbeleid (33.037); brief van de minister van LVVN met afschrift Commissieverzoek Tweede Kamer afkomen pluimvee- en varkensrechten (EK, BE)
- Afschrift brief Commissieverzoek Tweede Kamer afkomen pluimvee- en varkensrechten (2 p.)

-
- Mestbeleid (33.037); brief van de minister van LVVN ter aanbieding van voorhang ontwerpbesluit tot wijziging Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet in verband met vaststelling hoogte afomingspercentages pluimvee (EK, BC)
 - ontwerpbesluit tot wijziging Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet in verband met vaststelling hoogte afomingspercentages pluimvee
 - nota van toelichting bij ontwerpbesluit tot wijziging Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet in verband met vaststelling hoogte afomingspercentages pluimvee

-
- Mestbeleid (33.037); brief regering; Eerste weegmoment in het kader van de maximale mestproductie (TK, 611)

4. Voorhang ontwerpbesluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet in verband met de wijziging van de hoogte van het afomingspercentage bij varkensrechten

Brief van de minister van LVVN van 18 september 2025 (33037, BD)

Inbreng schriftelijk overleg

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Welke leden leveren heden inbreng voor schriftelijk overleg?

NB - Zie ook agendapunt 3

Toelichting

Doel en reikwijdte

- Bij brief van donderdag 18 september 2025 ([33037, BD](#)) heeft de minister van LVVN de ontwerp-amvb tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet in verband met de wijziging van de hoogte van het afomingspercentage bij varkensrechten bij beide Kamers voorgehangen. Met dit ontwerpbesluit wordt de hoogte van het afomingspercentage van **varkensrechten** op nul procent vastgesteld. Volgens paragraaf 1 van de nota van toelichting is het doel om zo snel mogelijk te stoppen met afoming in de varkenshouderij en het afomingspercentage voor deze sector zo spoedig mogelijk, nog in **2025**, op nul procent vast te stellen.

NB - De minister van LVVN heeft de Tweede Kamer op 18 september 2025 per brief ([TK 33037, 611](#)) geïnformeerd over het eerste weegmoment in het kader van de maximale mestproductie en de naar aanleiding daarvan bij beide Kamers voorgehangen ontwerpbesluiten er toe strekkende nog in 2025 te stoppen met afromen in de varkens- en pluimveehouderij (agendapunten 3 en 4). De brief is als bijlage opgenomen.

Procedure

- De wettelijke voorhangtermijn van vier weken loopt tot en met donderdag 16 oktober 2025. Na afloop van de voorhangtermijn zal de ontwerp-amvb ter advisering worden voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State.
- De voorhangprocedures zijn aan de wet toegevoegd door het gewijzigd amendement-Holman ([TK 36618, 35](#)). Door middel van de bij dit amendement toegevoegde bepalingen is de mogelijkheid tot parlementaire controle op de hoogte van zowel de sectorale mestproductieplafonds als de hoogte van het afomingspercentage voor de verschillende sectoren in de wet opgenomen.
- De Kamers hoeven de ontwerp-amvb niet per se goed te keuren, maar kunnen wel besluiten er niet mee in te stemmen. Indien de Kamer bij stemming besluit niet in te stemmen met de ontwerp-amvb, zijn de artikelen 32, zevende lid, en 33, negende lid, van de Meststoffenwet van toepassing ([Stb 2024, 369](#)): "Indien een der kamers der Staten-Generaal besluit niet in te stemmen met het ontwerp, wordt er geen voordracht gedaan voor dit ontwerp." Volgens de toelichting op het amendement-Holman moet de regering, in geval van afwijzing van de ontwerp-amvb een nieuw voorstel doen voor invulling van de ontwerp-amvb, voor dat nieuwe voorstel geldt dan weer dezelfde procedure.
- In de commissievergadering LNV van 23 september 2025 heeft u ten aanzien van de voorgehangen ontwerpbesluiten afoming pluimvee- en varkensrechten (agendapunten 3 en 4) besloten vandaag, dinsdag 7 oktober 2025, gelegenheid te bieden tot het leveren van inbreng voor schriftelijk overleg.
- De minister van LVVN heeft naar aanleiding van het verzoek van de commissie LVVN in de Tweede Kamer om geen onomkeerbare stappen te zetten laten weten voornemens te zijn beide ontwerpbesluiten direct na afloop van de voorhangperiode ter advisering voor te leggen aan de Afdeling advisering van de Raad van State (zie: de op 24 september jl. in afschrift ontvangen brief van de minister: [33037, BE](#)). De voorhangtermijnen van deze ontwerpbesluiten eindigen respectievelijk op 10 oktober 2025 (pluimveerechten) en 16 oktober 2025 (varkensrechten).

Hoogte afomingspercentages

- Artikel 74 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet (Ubm) bevat de afomingspercentages voor de overgang van losse productierechten. De afomingspercentages bij de overgang van productierechten in het kader van bedrijfsoverdracht zijn geregeld in artikel 75 Ubm. In zowel artikel 74 als 75 wordt de afoming voor varkensrechten op nul procent gezet, in plaats van 22 procent. Dat in de varkenshouderij niet langer wordt afgeroomd geldt dus voor zowel de overgang van losse productierechten, als bij bedrijfsoverdracht.
- Door het besluit tot het op nul procent zetten van het afomingspercentage pluimveerechten (agendapunt 10) zijn de afomingspercentages niet langer in de Meststoffenwet geregeld maar in het Ubm.

Geen internetconsultatie en afwijking van het beleid inzake vaste verandermomenten

- Om te zorgen dat dit besluit op zo kort mogelijke termijn en nog in 2025 in werking kan treden en daarmee te borgen dat voor de varkenshouderij niet langer wordt

afgeroomd dan strikt noodzakelijk, is volgens paragraaf 6 van de nota van toelichting, besloten af te zien van internetconsultatie.

- Het besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin dit besluit wordt geplaatst. Op dezelfde dag als de dag waarop het pluimveebesluit in werking treedt (zie agendapunt 13). Tevens treden op dat moment in werking de onderdelen van artikel II van de Wet wijziging Meststoffenwet in verband met de maximale mestproductie (zie: [Stb. 2024, 369](#)), op grond waarvan het mogelijk is de hoogte van de afomingspercentages voortaan bij amvb vast te stellen. Hierbij wordt voor zowel het inwerkingtredingstijdstip als invoeringstermijn afgeweken van het kabinetsbeleid over de vaste verandermomenten. Dit is volgens de nota van toelichting in dit geval gerechtvaardigd, omdat de doelgroep is gebaat bij een spoedige inwerkingtreding.

Tweede Kamer

- De commissie LVVN heeft over het voorgehangen ontwerpbesluit afoming varkensrechten schriftelijk overleg gevoerd (TK 33037, 615 - bijgevoegd). U bent daarover in de afgelopen week al per mail geïnformeerd. Tijdens het [tweeminutendebat](#) over de voorgehangen ontwerpbesluiten op 1 oktober 2025 zijn [acht moties](#) ingediend. Op 2 oktober vond de stemming plaats over deze moties en over de aangehouden motie-Holman ([TK 36755, 40](#)). De volgende moties zijn aangenomen:
 - Motie-Van der Plas over het zo snel mogelijk invoeren van de rekenkundige ondergrens van 1 mol ([TK 33037, 616](#)). De leden van de fracties van NSC, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de VVD, BBB, JA21, FVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen.
 - Motie-Vedder c.s. over het in Kamerbrieven met kwartaalcijfers over de mestproductie ook ingaan op de actuele inschatting van de deelname aan de Lbv en Lbv-plus ([TK 33037, 621](#)). De leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de VVD, JA21 en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen.
- De reactie van de minister van LVVN van 24 september 2025 op het verzoek van de commissie over de behandeling van de twee voorgehangen ontwerpbesluiten wijziging afromen pluimvee- en varkensrechten ([TK 33037, 613](#)) en het vervolgens gevoerde schriftelijk overleg (TK 33037, 614 en TK 33037, 615) staan in de Tweede Kamer geagendeerd voor de [procedurevergadering LVVN van 19 november 2025](#).

● Bijlagen

- Schriftelijk overleg Tweede Kamer over voorhang ontwerpbesluit over de wijziging van de hoogte van het afomingspercentage bij varkensrechten (TK 33037, 615)
- Mestbeleid (33.037); brief van de minister van LVVN met afschrift Commissieverzoek Tweede Kamer afromen pluimvee- en varkensrechten (EK, BE)
- Afschrift brief Commissieverzoek Tweede Kamer afromen pluimvee- en varkensrechten (2 p.)

-
- Mestbeleid (33.037); brief van de minister van LVVN er aanbieding van voorhang ontwerpbesluit tot wijziging Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet in verband met vaststelling hoogte afomingspercentages varkensrechten (EK, BD)
 - ontwerpbesluit tot wijziging Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet in verband met vaststelling

hoogte afromingspercentages varkensrechten

- Nota van toelichting bij ontwerpbesluit tot wijziging Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet in verband met vaststelling hoogte afromingspercentages varkensrechten

-
- Mestbeleid (33.037); brief regering; Eerste weegmoment in het kader van de maximale mestproductie (TK, 611)

5. Ontwikkeling van de mestproductie

Verslag schriftelijk overleg (33037/36618, BF)

Bespreking verslag schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Wenst de commissie schriftelijk te reageren op het verslag schriftelijk overleg ([33037/36618, BF](#)) of wenst u het voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- De commissie heeft op 18 maart jl. besloten de status van toezegging [T03947](#) als **voldaan** aan te merken. De minister van LNVN zegde daarin toe de Kamer te zullen informeren over de voortgang van de ontwikkeling van de mestproductie. De Kamer zal via een afschrift worden geïnformeerd over de actuele cijfers en de CBS-data.
- Op 1 april 2025 is door diverse fracties inbreng geleverd voor schriftelijk overleg. De beantwoording van de vragen is ontvangen op 2 oktober 2025 en staat heden ter bespreking geagendeerd (verslag schriftelijk overleg ([33037/36618, BF](#))).
- In de commissievergadering van 23 september jl. is gelegenheid geboden inbreng te leveren voor schriftelijk overleg naar aanleiding twee brieven over de ontwikkeling van de mestproductie; de brieven van 3 juli 2025 ([36618, M](#)) en 20 augustus 2025 ([33037/36618, BB](#)). De schriftelijke inbreng van het lid Holterhues (ChristenUnie) is reeds ontvangen, de inbreng van het lid Kluit (GL-PvdA) nog niet. Zodra de ontbrekende inbreng is ontvangen, zal de conceptbrief per mail aan u worden voorgelegd.

- **Bijlagen**

- Mestbeleid (33.037), Wet wijziging Meststoffenwet in verband met de maximale mestproductie (36.618); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LNVN over voortgang ontwikkeling van de mestproductie (EK 33.037 / 36.618, BF)
- Eerste weegmoment in het kader van de maximale mestproductie (33037-611) (5 p.)
- Wet wijziging Meststoffenwet in verband met de maximale mestproductie (36.618); brief van de minister van LNVN over toezegging Informeren voortgang van de ontwikkeling van de mestproductie (T03947) (EK, J)

6. Toezegging T03841 - Stoppen met het gebruik van glyfosaat

Brief van de minister van LNVN van 2 oktober 2025 (36600 XIV, S)

Bespreking brief en status toezegging

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunten

- Wenst u toezegging T03841 naar aanleiding van de brief van 2 oktober 2025 (36600 XIV, S) als (deels) voldaan aan te merken of wenst u voor deze toezegging de status 'openstaand' te handhaven?
- Geeft de brief overigens aanleiding over te gaan tot schriftelijk overleg?

Toelichting

- De minister van LVVN heeft de Kamer, naar aanleiding van vragen van het lid **Kluit** (GL-PvdA) en van het lid **Van Aelst-den Uijl** (SP), toegezegd dat wanneer wetenschappelijk wordt aangetoond dat er een causaal verband bestaat tussen glyfosaat en neurodegeneratie, direct wordt gestopt met het gebruik van glyfosaat (T03841).
- De minister van LVVN heeft de Kamer op 2 oktober 2025 per brief (36600 XIV, S) geïnformeerd naar aanleiding van deze toezegging. Met de brief wordt de tweede voortgangsrapportage van 2025 voor het SPARK-project aangeboden. In dit project wordt een teststrategie ontwikkeld om de mogelijke relatie tussen gewasbeschermingsmiddelen en de ziekte van Parkinson te onderzoeken.

● **Bijlagen**

- Begrotingsstaten Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Diergezondheidsfonds 2025 (36.600 XIV); brief van de minister van LVVN met tweede voortgangsrapportage SPARK-project (EK, S)
- Voortgangsrapportage SPARK-project 2025 (2 p.)
- Toezegging Stoppen met het gebruik van glyfosaat (36.410 XIV) (T03841)

7. **E250004 - Brief 36736, D**

Commissiemededeling: een visie voor landbouw en voedsel

Inbreng voor nader schriftelijk overleg met de Europese Commissie

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Welke leden leveren heden inbreng voor nader schriftelijk overleg met de Europese Commissie?

Toelichting

- Op 15 april heeft de commissie dit (niet wetgevende) voorstel als prioritair aangemerkt. Dit dossier maakt daarmee deel uit van het Europees Werkprogramma Eerste Kamer 2025.
- Het als prioritair aangemerkte voorstel (COM(2025)75) is al op 19 februari 2025 gepubliceerd. Het BNC-fiche bij dit voorstel is ontvangen op 28 maart 2025 ([36736, A](#)).
- Op 23 mei 2025 is over dit voorstel en brief gestuurd aan de Europese Commissie ([36736, B](#)). Naar aanleiding van de reactie daarop ([36736, D](#)) besloot de commissie op 23 september jl. vandaag gelegenheid te bieden voor nader schriftelijk overleg met de Europese Commissie.
- Ook is over dit voorstel schriftelijk overleg gevoerd met de regering. Het verslag schriftelijk overleg ([36736, C](#)) is op 8 juli 2025 voor kennisgeving aangenomen.

● **Bijlagen**

- EU-voorstel: Commissiemededeling over een visie voor landbouw en voedsel COM(2025)75 (36.736); brief van de Europese Commissie betreffende de beantwoording van vragen over de Commissiemededeling: een visie voor landbouw en voedsel (EK, D)
- EU-voorstel: Commissiemededeling over een visie voor landbouw en voedsel COM(2025)75 (36.736); brief aan de Europese Commissie betreffende vragen over de Commissiemededeling: een visie voor landbouw en voedsel (EK, B)

- EU-voorstel: Commissiemededeling over een visie voor landbouw en voedsel COM(2025)75 (36.736); brief van de minister van BZ inzake BNC-fiche betreffende de Commissiemededeling over een visie voor landbouw en voedsel (EK, A)

-
- E250004 - Commissiemededeling: een visie voor landbouw en voedsel
 - EU-stroomschema's

8. COM(2025)435

Voorstel voor een Verordening betreffende de Europese visserij- en aquacultuurstatistieken

Procedure

- **Ambtelijke toelichting**

- Beslispunt

- Wenst de commissie dit voorstel voor een verordening in behandeling te nemen en zo ja, wanneer en hoe (schriftelijk overleg met de regering en/of politieke dialoog met de Europese Commissie)?

- Toelichting

- Dit voorstel als prioritair aangemerkt in het [Europees Werkprogramma Eerste Kamer 2024](#) . De voorgestelde verordening heeft tot doel bestaande wetgeving in te trekken en de verzameling van gegevens voor het opstellen van Europese visserijstatistieken te vereenvoudigen.
 - Het als prioritair aangemerkte voorstel (COM(2025)435) is op 30 juli 2025 gepubliceerd.
 - De deadline voor het indienen van een subsidiariteitsbezwaar is 30 oktober 2025.
 - Op 9 september 2025 besloot uw commissie het BNC-fiche af te wachten alvorens te besluiten over het al dan niet in behandeling nemen van dit voorstel.
 - Het BNC-fiche bij dit voorstel is op 3 oktober 2025 door de Kamer ontvangen.

- **Bijlagen**

- COM(2025)435 - Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de Europese visserij- en aquacultuurstatistieken
 - Bijlage bij COM(2025)435
 - BNC-fiche bij het voorstel voor een Verordening betreffende de Europese visserij- en aquacultuurstatistieken

-
- EU-stroomschema's

9. ICM Voedsel en Landbouw | Brussel, 25-09-2025

Terugkoppeling door het lid Kluit

- **Ambtelijke toelichting**

- Het lid Kluit (GL-PvdA) nam op 25 september 2025 deel aan de Interparliamentary Committee Meeting (ICM) Voedsel en Landbouw. Deze bijeenkomst vond plaats in Brussel. Het lid Kluit geeft een terugkoppeling van deze ICM.

- **Bijlagen**

- Agenda AGRI ICM, Brussel 25 september 2025

10. Mededelingen en informatie

- **Ambtelijke toelichting**

- A - Gesprek over Rli-rapport 'Falen en opstaan'?

Het door uw commissie geplande gesprek met de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) over het rapport '[Falen en opstaan](#)' zal plaatsvinden op **dinsdag 14 oktober 2025, 16:00 - 17:00 uur**

B - Jaarverslag 2024 Staatsbosbeheer

Bij brief van 22 september 2025 (29659, J) heeft de staatssecretaris van LVVN vooruitlopend op de behandeling van de ontwerpbegroting 2026 van het ministerie van LVVN ter kennisname het Jaarverslag 2024 van Staatsbosbeheer aan de Kamer toegezonden. Dit jaarverslag treft u aan in de bijlage.

De commissie LVVN in de Tweede Kamer heeft op 23 september 2025 besloten deze brief niet controversieel te verklaren. De inbrengdatum voor het stellen van vragen ten behoeve van een schriftelijk overleg is vastgesteld op vrijdag 21 november 2025 te 12:00 uur.

C - Toelichting op onderwerpen op 23 september 2025 opgenomen onder Mededelingen en informatie
Op 23 september jl. stonden diverse onderwerpen opgenomen onder 'Mededelingen en informatie'. Op verzoek van uw commissie is een overzicht opgesteld waarin voor deze onderwerpen aan het slot van elk onderdeel, met uitzondering van onderdeel 2, informatie is opgenomen over de besluitvorming in de Tweede Kamer. Het overzicht is als bijlage opgenomen.

D - Verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 22 tot en met 23 september 2025

Op 2 oktober 2025 ontving de Kamer het verslag van de Landbouw- en Visserijraad d.d. 22-23 september. Tijdens deze Raadsvergadering is onder andere gesproken over het omnibusvoorstel over de landbouw dat in behandeling is in uw commissie ([E250011](#)). Het kabinet geeft in het verslag aan dat het heeft ingestemd met de compromistekst die aan de Raad voorlag. De triloof fase zal binnenkort beginnen. Het volledige verslag is ter informatie bijgevoegd.

E - Link naar de **agenda** van de eerstvolgende procedurevergadering van de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) in de Tweede Kamer

Link: [procedurevergadering LVVN \(19 november 2025\)](#)

F - Besluitenlijst van de laatstgehouden procedurevergadering van de vaste commissie voor voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) in de Tweede Kamer

Ter informatie treft u de besluitenlijst aan van de procedurevergadering LVVN van 24 september 2025.

● Bijlagen

- Evaluatie Staatsbosbeheer (29.659); brief van de staatssecretaris van LVVN over Aanbieding jaarverslag 2024 Staatsbosbeheer (EK, J)
- Jaarverslag Staatsbosbeheer 2024 (164 p.)

-
- Verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 22 tot en met 23 september 2025
 - E250011 - Omnibusvoorstel vereenvoudiging gemeenschappelijk landbouwbeleid

-
- Overzicht met toelichting op onderwerpen op 23 september 2025 opgenomen onder Mededelingen en informatie

-
- Besluitenlijst procedurevergadering LVVN Tweede Kamer (24 september 2025)

-
- Overzicht nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen (26 september 2025 – 3 oktober 2025)
 - Overzicht nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen (19 – 26 september 2025)
 - Overzicht aanhangige gedelegeerde regelgeving
 - Termijnbrief van 3 oktober 2025, reactietermijn tot 14 oktober 2025, 17:00 uur (36820 XIV)

- Lijst ingekomen brieven commissie LNV

11. Rondvraag

12. Ter herinnering: openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen commissie LNV

● Ambtelijke toelichting

- Hieronder is een overzicht van de openstaande correspondentie weergegeven (dit betreft brieven en wetgevingsverslagen).
- Een overzicht van wetsvoorstellen die bij de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in (schriftelijke) behandeling zijn, is via deze [LINK](#) te raadplegen.
- Een overzicht van LNV-wetsvoorstellen in behandeling bij de **Tweede Kamer** is te raadplegen via deze [LINK](#).

Tabel uitklappen inklappen

Overzicht openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen

<u>Verzonden</u>	<u>Onderwerp + link</u>	<u>Reactietermijn</u>	<u>Toelichting</u>
<u>CORRESPONDENTIE:</u>			
2025-10-..	SO - Ontwikkeling mestproductie; Link brief: 36618	2025-11-..	<i>Brief in bewerking</i>
2025-10-..	NSO - Richtlijn beschermingsstatus wolf (aan EC); Link brief: 33576	2026-01-..	<i>Brief in bewerking</i>
2025-10-..	NSO - Richtlijn beschermingsstatus wolf (aan LNVN); Link brief: 33576	2025-11-04	<i>Brief in bewerking</i>
2025-10-..	NSO - Voorhang amvb bescherming wolf en goudjakhals; Link brief: 33118	2025-11-04	<i>Brief in bewerking</i>
2025-10-..	NSO - Tiende voortgangsrapportage natuur; Link brief: 33576	2025-11-04	<i>Brief in bewerking</i>
2025-10-..	NSO - Landelijke beëindigings-regelingen en Wet dieren; Link brief: 36600 XIV	2025-11-04	<i>Brief in bewerking</i>
2025-10-..	NSO - Verordening Nieuwe Genomische Technieken (NGT); Link brief: 27428	2025-11-04	<i>Brief in bewerking</i>
2025-10-..	NSO - N.a.v. MO Rechtsbescherming, rechtsgelijkheid en het bewaken van de rechtsstaat in relatie tot de uitwerking van natuur- en milieuwetgeving in Nederland; Link brief: 35334/33576	2025-11-04	<i>Brief in bewerking</i>

2025-10-..	SO - Advies Gezondheidsraad geitenhouderijen; Link brief: 28973	2025-11-01	<i>Brief in bewerking</i> Beantwoording t.z.t. bespreken in gecombineerde vergadering van de commissies LNV en VWS.
2025-09-17	SO - Rappel toezeggingen en moties; Link brief: 36800 XIV	2025-10-31	
2025-09-16	NSO - Tijdige toezending 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn; Link brief: 33037	2025-09-19	
2025-07-15	SO - Kamer informeren over effecten deelname bedrijven aan LBV- en LBV- plus; Link brief: 33037/36618	Bij aanbieding 2e CBS kwartaalrapportage fosfaat- en stikstofexcretie	<i>Ambtelijk gerappelleerd (reactie volgt naar verwachting z.s.m. na het zomerreces)</i>
<u>WETGEVING:</u>			
Er zijn momenteel geen openstaande verslagen.			
<i>2025-10-03</i>			

De griffier van de commissie,
Warmolt de Boer